

1 a. Analysoi Jussi Konttisen puhe-esityskatkelman rakennetta. Konttinen puhui Musta laatikko-livejournalismi-illassa Kansallisteatterissa 9.12.2017. Vastauksen sopiva pituus on noin 2 000 merkkiä. (12 p.)

1 b. Analysoi Jussi Konttisen puhe-esityskatkelman tarinallisuutta ja huumoria havainnollistamiskeinoina. Vastauksen sopiva pituus on noin 2 500 merkkiä. (18 p.)

(voi kirjoittaa yhden tai kaksi lukutaidon vastausta, mutta selkeämpi voisi olla kirjoittaa kaksi)

Tehtävä 1 a

KPL 1

aineiston esittely

- Jussi Konttinen (HS:n toimittaja)
- puhe-esityksen katkelma
- Musta laatikko -livejournalismi-ilta Kansallisteatterissa
- 9.12.2017
- aiheena Kengisvunin mursut
- Puhe-esityskatkelma rakentuu puheesta ja dioista, joilla on valokuvia, karttoja ja videoita.
- Esitys koostuu kolmesta osasta: aloituksesta, varsinaisesta matkakertomuksesta ja mursujen esittelystä.

KPL 2

rakenteen analysointia 1

- **alkaa** yleisön huomioimisella
- kertoo vähän teemaan liittyvää tietoa (paikallisesta kielestä pari sanaa)
- Konttinen esittelee itsensä ja kertoo oleskelustaan Siperiassa. Hän kertoo kirjoittavansa Siperiasta kirjaa. Toimittajan rooli ja kirjan kirjoittaminen perustelee, miksi Konttinen kertoo esityksessään mursuista.

KPL 3

rakenteen analysointia 2

- **Matka Kengisvuniin**
- Konttinen siirtyy käsittelemään Siperiaa, Tšuktšien niemimaata ja Kengisvunian. Tarina etenee aikajärjestyksessä: tarina alkaa matkavalmisteluista ja päättyy Kengisvuniin.
- Ensin Konttinen taustoittaa, miksi hän lähti matkalle: hän halusi kertoa Siperian mursuista lukijoille.
- Jotta kuulija ymmärtää, mistä on kyse, Konttinen esittelee perustietoja mursuista (paino, pituus, keskimääräinen elinikä ja asuinympäristö).
- Konttinen kuva monivaiheista matkaansa: vierailuluvan hankkiminen, lento Tšuktšien pääkaupunkiin Adanyriin, kolmen vuorokauden laivamatka, helikopterin odottelu

viikon ajan, helikopterimatka yli lumisten vuorten, saapuminen pieneen Enurminon tšuktšikylään ja mönkijämatka vuoren yli laaksoon meren rannalle. Lopulta Konttinen saapuu matkansa päämäärään, jossa on runsaasti mursuja.

KPL 4

Mursujen esittely

- Konttinen esittelee mursujen vuodenvierailua: mursut leikottelevat syksyisin rannoilla.
- Konttinen vertailee mursujen elämää ihmisten festivaalikäyttäytymiseen (meteli, eritteet, tunteksiminen, parittelu vedessä ja toisten häiritseminen).
- Konttinen kertoo, että mursut ovat Kengisvunissa ruuan takia. Ne uivat välillä merelle syömään simpukoita ja muita meren pohjan eläimiä. Mursut ovat taitavia sukeltajia.

Tehtävä 1 b:

KPL 1

aineiston esittely

- Jussi Konttinen (HS:n toimittaja)
- puhe-esityksen katkelma
- Musta laatikko -livejournalismi-ilta Kansallisteatterissa
- 9.12.2017
- aiheena on Kengisvunin mursut, joista kerrotaan kuulijoita kiinnostavasti kertomuksen ja huumorin kautta

KPL 2

Tarinallisuus havainnollistamiskeinona

– Toimittaja Jussi Konttinen kertoo tosipohjaisen ja omakohtaisen tarinan matkastaan Tšuktšien niemimaalle. Tarinan avulla Konttinen saa kerrottua Siperiasta ja mursuista kiinnostavasti.

– Tarinan kertoja on Konttinen, mutta sen päähenkilönä voi pitää mursuja.

– Puhe-esityksessä on tarinalle ominaisia piirteitä: Siinä on juoni ja käännekohtia. Tarinassa on kuvausta, se herättää tunteita ja se opettaa.

– Olennainen osa puhe-esitystä on Konttisen matkakertomus Suomesta Kengisvuniin. Matka on tapahtumasarja, jossa on alkutilanne (päättös lähteä Siperiaan), käännekohtia (matkavalmistelut, lento, laivamatka, helikopterin odottelu, helikopterimatka, mönkijämatka) ja loppuratkaisu (saapuminen Kengisvuniin). Matkalla on vastoinkäymisiä (reittihelikopterin

odotus), joilla vahvistetaan kuulijan mielenkiintoa. Tarinaan kuuluu myös yllättävä käänne, sillä rannalla onkin peräti 70 000 mursua.

– Tarinoiden tapaan Konttinen kuvailee miljöötä ja henkilöahmoja. (Konttinen kuvailee Tšuktšien niemimaata ja mursujen ominaisuuksia, ulkonäköä ja elintapoja.) Miljöötä ja mursujen elämää havainnollistavat videot, kuvat ja kartat.

– Esitys herättää tunteita, sillä Konttinen kertoo mursuista humoristisesti. Mursuista välittyy inhimillinen ja sympaattinen vaikutelma.

– Esitys on opettavainen, sillä kuulija oppii Siperiasta ja mursuista.

(– Konttisen esitys on kieleltään hyvin yleistajuinen.)

KPL 3

Huumori havainnollistamiskeinona

– Konttinen käyttää huumoria havainnollistamiskeinona useissa kohdissa.

– Konttisen kertoma tarina ja nonverbaalinen viestintä ovat ristiriidassa. Konttinen kertoo vakavana hauskoja tietoja, mikä lisää esityksen humoristisuutta. Konttinen puhuu melko hitaasti ja pitää taukoja, jotta kuulijoilla on aikaa reagoida ja katsoa videoita ja kuvia.

– Konttinen leikittelee sanojen merkityksillä: jetti (tulitte sitten tänne), ii (niin) ja Kengisvun (paikka, jossa mursuja on paljon). Myös Konttisen käyttämät kepeät sanavalinnat lisäävät humoristisuutta: peitetarinani, ideologisesti siperialainen, tällaisia olentoja, tällaista ihmettä, pannuhuoneen johtaja, kappas, ohoh ja lekotella.

– Konttisen tarinassa on yllätyksiä ja odotuksenvastaisia käännteitä: Kuulijat odottanevat Konttisen tulevan kirjan käsittelevän jotain vakavaa aihetta, mutta aiheena ovatkin sympaattiset mursut. Venäjän rajavartioston vierailulupa on periaatteessa ilmainen, mutta Konttiselle se maksoi 800 euroa. Reittihelikopteri ei ole myöhässä tunteja vaan peräti viikon. Mursuja ei ole meren rannalla vain muutamia vaan 70 000. Videot ja kuvat visualisoivat Konttisen kertomia odotuksenvastaisia käännteitä.

– Konttinen kuvailee ympäristöä humoristisesti: – – jossa alkoi levitä virtsan ja märän karvan sekaista hajua ja kuulua tällaista ääntä. Kuvailu luo odotuksia kuvailun jälkeen tulevalle videokatkelmalle.

– Konttinen inhimillistää mursut: Kengisvun on mursujen Playa del Inglés. Mursujen rantaelämä muistuttaa ihmisten festivaaleja lieveilmiöineen: on meteliä, eritteitä, tungeksimista, parittelua ja toisten häiritsemistä.